

PRIPOROČILO SVETA**z dne 8. julija 2014****v zvezi z nacionalnim programom reform Združenega kraljestva za leto 2014 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Združenega kraljestva za leto 2014**

(2014/C 247/26)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je na predlog Komisije 13. julija 2010 sprejel Priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav članic oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 9. julija 2013 sprejel Priporočilo⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Združenega kraljestva za leto 2013 in dal mnenje o dopolnjenem konvergenčnem programu Združenega kraljestva za obdobje od 2012–2013 do 2017–2018.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2014 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2014/322/EU z dne 6. maja 2014 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic za 2014 (UL L 165, 4.6.2014, str. 49).

⁽⁴⁾ UL C 217, 30.7.2013, str. 93.

- (5) Komisija je 13. novembra 2013 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2014. Komisija je 13. novembra 2013 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Združeno kraljestvo opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski svet je 20. decembra 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, konsolidacije javnih financ in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne konsolidacije javnih financ, ponovni vzpostavitvi normalnih pogojev kreditiranja gospodarstva, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (7) Komisija je 5. marca 2014 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Združeno kraljestvo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da v Združenem kraljestvu še naprej obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih je potrebno spremljanje in ukrepanje politike. Zlasti je treba biti še naprej pozoren na gibanja na področju zadolženosti gospodinjstev, ki so povezana z visoko stopnjo hipotekarnega dolga in strukturnimi značilnostmi nepremičninskega trga, kot tudi na neugoden razvoj deležev na izvoznih trgih. Tveganja v nepremičninskem sektorju so povezana s stalnim strukturnim pomanjkanjem ponudbe nepremičnin; resnično omejena ponudba, zlasti v Londonu, in razmeroma počasen odziv ponudbe na povečanje povpraševanja še naprej povzročata višanje cen nepremičnin, zlasti v Londonu in na jugovzhodu države, ter sta razlog za to, da kupci jemljejo visoke hipotekarne kredite. Zmanjševanje deleža na izvoznih trgih verjetno ne pomeni kratkoročnih tveganj, vendar skupaj s primanjkljajem tekočega računa še vedno kaže na strukturne izzive. Ti so povezani z vrzeli v usposobljenosti in infrastrukturnimi pomanjkljivostmi. Kar zadeva javne finance, Združeno kraljestvo po napovedih ne bo uresničilo cilja za odpravo čezmernega primanjkljaja, ki ga je določil Svet, povprečni letni fiskalni napor pa je nižji od priporočenega.
- (8) Združeno kraljestvo je 30. aprila 2014 predložilo nacionalni program reform za leto 2014 in svoj konvergenčni program za leto 2014. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) V skladu s členom 4 Protokola (št. 15) o nekaterih določbah v zvezi z Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irsko se obveznost iz člena 126(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije o izogibanju čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju za Združeno kraljestvo ne uporablja. Člen 5 Protokola določa, da si mora Združeno kraljestvo prizadevati, da bi se izognilo čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju. Svet je 8. julija 2008 v skladu s členom 104(6) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti sklenil, da v Združenem kraljestvu obstaja čezmeren primanjkljaj.
- (10) Cilj proračunske strategije iz konvergenčnega programa za leto 2014 je, da se do konca petletnega obdobja, ki se trenutno izteče v letih 2018–2019, uravnoteži ciklično prilagojeni tekoči proračun. Konvergenčni program ne vključuje srednjeročnega cilja v skladu z določbami Pakta za stabilnost in rast. Po ocenah naj bi javnofinančni primanjkljaj v obdobju 2014–2015 dosegel 5,0 % BDP, po tem ko se je znižal z najvišje ravni 11,4 % BDP v obdobju 2009–2010. To ni v skladu z rokom za odpravo čezmernega primanjkljaja, ki ga je določil Svet. Glede na konvergenčni program bo čezmerni primanjkljaj odpravljen v obdobju 2016–2017, tj. dve leti po roku, ki ga je določil Svet, ko naj bi znašal 2,4 % BDP. V konvergenčnem programu je predvideno, da se bo (ponovno izračunani) strukturni javnofinančni primanjkljaj v obdobju 2014–2015 izboljšal za 0,3 odstotne točke na 4,4 % BDP. Proračunski načrti ne zadostujejo za zagotovitev priporočenega povprečnega letnega fiskalnega navora za odpravo čezmernega primanjkljaja. Zato je v konvergenčnem programu predvideno letno izboljšanje (ponovno izračunanega) strukturnega salda v višini 0,8 odstotne točke v obdobju 2015–2016 in 1,3 odstotne točke v obdobju 2016–2017. Na splošno je konvergenčni program le delno v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast.
- (11) Konsolidacija je bila do zdaj dosežena predvsem z zmanjšanjem odhodkov, zato bi bilo treba razmisliti o potencialnih prihodkih iz naslova razširitve davčne osnove. Združeno kraljestvo ima visoko raven izpada davčnih prihodkov, zlasti v zvezi s posrednimi davki. V konvergenčnem programu je napovedano, da se bo delež dolga v BDP v obdobju 2015–2016 povečal na 93,1 %, nato pa se bo v obdobju

2018–2019 zmanjšal na 86,6 %. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v konvergenčnem programu, je verjeten. Potencialna tveganja v zvezi s proračunskimi napovedmi so posledica rasti, ki zaostaja za pričakovanji, in sicer zaradi omejenih plač, ki zavirajo zasebno potrošnjo, in negotovosti, ki ovira naložbe. Ne glede na to so napovedi skladne s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2014, ki tudi ne predvideva, da bo čezmerni primanjkljaj odpravljen do roka, ki ga je določil Svet. Poleg tega je iz napovedi Komisije razvidno, da je (popravljen) sprememba strukturnega salda v obdobju 2010–2014 v povprečju za 0,6 % BDP letno nižja od priporočene, glede na napovedi pa naj bi bila nižja od priporočene tudi v letu 2015. Na podlagi ocene konvergenčnega programa in napovedi Komisije v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da so potrebni dodatni ukrepi za zagotovitev skladnosti s priporočilom iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem.

- (12) Na področju nepremičnin je Združeno kraljestvo sprejelo tako ukrepe v zvezi s povpraševanjem kot tudi s ponudbo. Čeprav se je ponudba novih nepremičnin povečala, ostaja majhna in še zdaleč ne zadostuje povpraševanju. To je skupaj z nizkimi obrestnimi merami in ugodnejšimi pogoji za izdajo hipotekarnih posojil (kot je ugodnejše razmerje med posojilom in dohodkom) povzročilo povišanje cen nepremičnin v nekaterih delih Združenega kraljestva, zlasti v Londonu. Pomanjkanje ponudbe je bilo dolgo strukturni pojav in se bo verjetno podaljšalo na srednji rok. Potrebni so ukrepi za dodatno povečanje ponudbe nepremičnin – z oblikovanjem ustreznih spodbud za povečanje ponudbe na lokalni ravni. Organi bi morali še naprej spremljati cene nepremičnin in hipotekarno zadolževanje ter biti pripravljeni uporabiti ustrezne ukrepe, vključno s prilagoditvijo sheme Help to Buy 2 (jamstvena shema za posojila), če bi se jim to zdelo potrebno. Odbor za finančno politiko bi moral povečati preglednost uporabe in učinka makrobonitetne ureditve v sektorju nepremičnin, ki bi se lahko uporabila za reševanje čezmernega povišanja cen nepremičnin in povečanja hipotekarnega zadolževanja. Razmisliti bi bilo treba o reformi obdavčitve zemljišč in nepremičnin, da bi se ublažila izkrivljanja trga nepremičnin.
- (13) Združeno kraljestvo še naprej obravnava izziv brezposelnosti in podzaposlenosti ter tudi posebna vprašanja v zvezi z brezposelnostjo mladih. Pomemben izziv predstavljata opremljanje mladih s spretnostmi in delovnimi izkušnjami, ki jih zahteva trg dela, ter povečanje ponudbe na področju vaještva. S tem se lažje pojasni dejstvo, da ostaja uporaba subvencij za plače iz programa Youth Contract manjša od napovedane. Na trg dela negativno vplivajo neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih, organi pa si prizadevajo za prekvalifikacijo delovne sile, s čimer bi se obravnavala tako brezposelnost kot tudi pomanjkanje delavcev s poklicnimi in tehničnimi spretnostmi na visoki ravni. Kljub prizadevanjem za povečanje kakovosti programov vaještva, bo treba storiti več. Poleg tega je sistem kvalifikacij še vedno zapleten in bi ga bilo treba racionalizirati, da bi se omogočila splošno priznavanje in višja stopnja vključenosti delodajalcev.
- (14) Organi obravnavajo problem šibkih spodbud za delo, zlasti pri prejemnikih socialnih nadomestil, z uvedbo sistema univerzalne socialne pomoči, ki bo posameznikom omogočil, da bodo po zaposlitvi obdržali večji delež prejetih socialnih nadomestil. Čeprav bi sistem univerzalne socialne pomoči lahko pozitivno vplival na zaposlovanje, bo to v veliki meri odvisno od učinkovitega izvajanja in podpornih storitev, vključno z interakcijo z drugimi nadomestili. Poudarek na vrnitvi v delovno razmerje se odraža tudi v omejitvi letne prilagoditve številnih nadomestil in davčnih olajšav za delovno sposobne na 1 % letno do leta 2016.
- (15) Združeno kraljestvo še naprej obravnava zahteve po povečanju stopnje delovno aktivnih staršev s povečanjem dostopa do visokokakovostnega in cenovno ugodnega otroškega varstva. Še naprej uvaja programe, s katerimi bi bilo otroško varstvo cenovno ugodno tako za starše, ki so zaposleni s skrajšanim delovnim časom, kot tudi tiste, ki so zaposleni s polnim delovnim časom, pri čemer upošteva različne ravni osebnih prejemkov. Vendar pa cene otroškega varstva ostajajo med najvišjimi v Uniji ter še vedno predstavljajo problem zlasti za prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu in starše samohranilce.
- (16) Čeprav so se v zvezi z dostopom do financiranja pogoji na kreditnih trgih v letu 2013 izboljšali, je rast kreditov še vedno šibka in potrebnega je več časa, da bi se pokazalo, ali so obstoječe politike uspešne. MSP se pri dostopu do kreditov še vedno soočajo s posebnimi težavami. Medtem ko se velika podjetja lahko financirajo neposredno na veleprodajnih trgih in koristijo ugodnosti dobro razvite ponudbe

finančnih storitev v Združenem kraljestvu, se MSP pri pridobivanju zunanega financiranja zanašajo predvsem na banke. Precejšen napredek je bil dosežen glede obravnavanja lanskega priporočila o konkurenci v bančnem sektorju z ustanovitvijo novih bank, imenovanih konkurenčne banke (en tak primer je banka TSB, ki pa še ni v celoti neodvisna).

- (17) Združeno kraljestvo je decembra 2013 objavilo posodobljen nacionalni infrastrukturni načrt: dolgoročen in strateški pristop k načrtovanju, dostopu do sredstev, financiranju in gradnji infrastrukture. V načrtu so določena sredstva za prihodnje skupne kapitalske naložbe do leta 2020 in pozneje v višini 375 milijard GBP (približno 460 milijard EUR). Velik del predvidenih sredstev (340 milijard GBP, tj. približno 420 milijonov EUR) zadeva naložbe v energetski in prometni sektor. Približno tri četrtine sredstev naj bi bilo zasebnih, preostali del pa naj bi bila javna sredstva. Čeprav je načrt ustrezna pobuda, ostajajo pomisleki glede elementa financiranja iz zasebnega sektorja, regulativne varnosti in pravočasne pridobitve gradbenega dovoljenja. Obstaja potreba po strogih mehanizmih za blažitev tveganj, povezanih s financiranjem in izvedbo, pri čemer je treba zagotoviti preglednost načrtovanih in dejanskih izdatkov za infrastrukturo.
- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Združenega kraljestva. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Združenem kraljestvu, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 v nadaljevanju.
- (19) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program Združenega kraljestva, njegovo mnenje ⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (20) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 2, 3, 5 in 6 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Združeno kraljestvo v obdobju 2014–2015 ukrepa tako, da:

- Okrepi proračunsko strategijo, tako da si prizadeva na vzdržen način odpraviti čezmerni primanjkljaj v skladu s priporočilom Sveta iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Si prizadeva za diferencirano in rasti prijazno restriktivno fiskalno politiko s prednostno obravnavo izdatkov za investicije. Razmisli o povečanju prihodkov z razširitvijo davčne osnove za podporo konsolidaciji javnih financ. Odpravi strukturna ozka grla, povezana z infrastrukturo, neskladji med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih ter dostopom MSP do finančnih sredstev, da bi se okrepila rast izvoza blaga in storitev.
- Poveča preglednost uporabe in učinka makrobonitetne ureditve v zvezi s sektorjem nepremičnin s strani odbora za finančno politiko Banke Anglije. Pripravi ustrezne ukrepe za odziv na hitro povečevanje cen nepremičnin na območjih, ki predstavljajo pomemben delež gospodarske rasti v Združenem kraljestvu, zlasti v Londonu, ter omeji tveganja, povezana z visoko hipotekarno zadolženostjo. Spremlja shemo Help to Buy 2 in jo po potrebi prilagodi. Razmisli o reformi obdavčitve zemljišč in nepremičnin, vključno z ukrepi za ponovno ovrednotenje nepremičnin, da bi se ublažila izkrivljanja trga nepremičnin. Si še naprej prizadeva povečati ponudbo nepremičnin.
- Ohrani zavezanost izvajanju programa Youth Contract, zlasti z izboljšanjem spretnosti, ki ustrezajo potrebam delodajalcev. Zagotovi vključevanje delodajalcev s poudarkom na obravnavanju neskladij med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih s pomočjo zagotavljanja naprednejših spretnosti na višji ravni ter povečanjem ponudb za vaještvo. Zmanjša število mladih z nizkim osnovnim znanjem.

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

4. Si še naprej prizadeva za zmanjšanje revščine otrok v gospodinjstvih z nizkimi dohodki, tako da zagotovi, da bodo sistem univerzalne socialne pomoči in druge reforme na področju socialne varnosti prinesle ustrezne prednosti z uspešnejšimi spodbudami za delo in podpornimi storitvami. Poveča razpoložljivost cenovno ugodnega otroškega varstva.
5. Si še naprej prizadeva za izboljšanje razpoložljivosti bančnega in nebančnega financiranja za MSP. Zagotovi učinkovito delovanje poslovne banke ter podpre večjo prisotnost konkurenčnih bank.
6. Nadaljuje z izvajanjem nacionalnega infrastrukturnega načrta, tako da poveča predvidljivost postopkov načrtovanja ter zagotovi jasnost zavez za financiranje. Zagotovi preglednost in odgovornost, tako da daje na voljo skladne in pravočasne informacije o izvajanju načrta.

V Bruslju, 8. julija 2014

Za Svet

Predsednik

P. C. PADOAN
